

Oljan og vónin

VIT skulu leita mong ár aftur í tíðina at finna so ringa stöðu, sum samfelag okkara nú er í. Møguliga hevur tað ongantið staðið so illa til í heila tikið. Og tá vit frætta, at tað er sum við ísfjallinum, at bara ein lítil partur av tí sæst, so fer tað kalt niður eftir rygginum.

HVØNN dag hoyra vit um nýggjar uppsagnir, um virki og handlar, enntá kommunur, sum lata aftur. Fólk, sum hava havt trygt arbeiði í mong, mong ár, standa bráðliga úti á gøtuni — og tað, sum verri er — tey hava einki at síggja fram til, útlitið er nevniliga enn daprari enn stöðan í dag, vilja menn vera við.

TAÐ verður verri enn. Hetta er tað vit hoyra og hetta var eisini eitt tað seinasta, sum ein av okkara fremstu politikarum og eisini fyrrverandi lögmaður segði á einum politiskum fundi í Klaksvík, stutt áðrenn hann takkaði fyrri seg og tók seg heilt úr politikki.

Mangt bendir á, at hansara spádómur er við at ganga út, men at vit enn bert eru í byrjanini av hesum útviklingi, so lægið tað nú kann ljóða.

EITT er so tað, at handils- og tænaðstufyrirtekur ikki klára seg, nú fólk hava minni av pengum, og innflutningurin heilt er stöðgaður upp. Verri er tað tá ein vinnulívsfyrirteka fyrri og onnur eftir verða noyddar at lata aftur ella siga einum stórum parti av fólkinum upp. Tað seinasta vit hava hoyrt er, at Havsbrún í Fuglafirði, sum annars skuldi verið eitt »solidt« virki, hevur skeiðað út ikki færri enn 17 fólk. Verður hetta gongdin framyvir, eru so sanniliga bara myrk skýggj at hóma.

NÚ ikki ov bjartskygdir, vil onkur so siga. Tað er rætt, at vit kunnu gera ilt verri við bara at draga neyðina fram. Men vit mugu eisini vera realistisk og gera okkum greitt, hvønn veg tað ber. Onkur brúkar máliskuna, at tað ber móti avgrundini, onkur annar, at samfelagið fer á húsagang

og onkur triði, at vit skjótt koma undir fremmanda administratión. Jú, mong eru orðini og vendingarnar, sum kunnu brúkast um stöðuna í Føroyum í dag, spurningurin er so bara, hvørji teirra eru best dekkandi.

HVAT enn vit meina um orsøkina til hesa syndarligu stöðu, so eiga vit øll at taka í egnan barm. Vit hava øll brúkt ov nógv. Vit mugu til at leggja vanar og lívshátt um onkursvegna. Tað kann vera so nógv. Men tað mest syndarliga eru niðurfiskaðu stovnarir og vaksandi arbeiðsloysið. Hetta eru teir spurningar, sum okkara politikarar mugu til at geva fyrsta prioritet, nú nýtt landsstýri skal skipast og fara til arbeiðis.

HVUSSU minka vit um skaðarnar, og hvussu kunnu vit aftur geva fólki vónina um, at tað er framtíð í at búa í hesum landi! Onkur heldur, at ein komandi oljuvinna er einasta bjargingin. Torført er at hava nakra meining um tað, tí her eru so nógvir ósvaraðir

spurningar: hvør skal hava rættin til undirgrundina og um olja í heila tikið finst.

MEN kanska hetta landsstýrið átti at sett skjótt á beinanvegin við at skundað undir at útbúgva føroyingar í hesi vinnu og síðani at funnið út av, um olja er í okkara undirgrund. Vit siga ikki, at ein oljuvinna fer at gera okkum lukkuligari, men vit hava í hvussu er tað ábyrgd móttvegis tí uppvaksandi ættarliðnum at geva teimum onkra vón: kanska spurningurin um oljuna og undirgrundina kundi verið við til at givið fólki vónina aftur. Men vegurin er langur, so tað er bara at fara í gongd. Latíð okkum so fáa eitt breitt og alment kjak um henda spurningin, sum so aftur kundi verið grundarlagið undir einum komandi undirgrundar- og oljupolitikki. Setið hol á nú! Vit hava hvørki ráð ella rætt til at biða.

sosigaley

Dimmateltting

DALEBLAÐIÐ

KRUSUS

14. SEPTEMBER

FRIÐ FÖROYAR

NORÐLÝS

Hvat við eitt sindur av sjálvrannsakan

»Báðir flokkarnir siga seg vera fyrri sjálvstýri, men eru sambandsflokkar...«, skrivur 14. September í forsiðugrein mikudagin og sipar til javnaðarflokkinn.

Hóast formaður tjóðveldisflokksins í Norðurlandahúsinum fólkatingsvalkvöldið lovaði, at nú skuldu teir taka annað skinn um bak á floksmálgagninum, so er litið og einki, sum bendir á, at so verður. Aftur og aftur siggja vit nú somu endurtøkurnar í tjóðveldismálgagninum, sum vit hava sæð í tvey ár.

Hóast vit eru farin inn í

eitt nýtt ár, og tað gongur móti ljósari tíð, so er monomani plátuvendarin á blaðskútu tjóðveldisflokksins einki broyttur. Hann situr enn í belanið og sær ikki fram um nesið, tó so vandur er hann í at venda somu plátu, at hetta megnar hann kortini.

Allir hinir eru sambandsflokkar, allir lúgva og allir lumpa. Allir hugsa teir um seg og sini... Bara vit tjóðveldismenn hava eina grundfesta meining, bara vit gera tað vit siga, bara vit meina nakað við sjálvstýri, við at vera móti EF-límskapi, at vilja loysa undirgrundarmálið osfr. osfr. Oraklið í 14. September átti heldur at lært av fortíðini og tikið í egnan barm. Var tíðin ikki betur brúkt at søpa fyrri egnum durum, nú hetta er so harðliga tiltongt í tykk-

ara egna flokki, soleiðis sum formaðurin jú eisini hevur útrykt tað í blaðnum!

Ein skuldi trúð, at blaðstjórin á 14. September hevði lært okkurt av ósigrunum hjá flokki hansara, og at han tí brúkti orku sína til sjálvrannsakan heldur enn til at halda fram í somu ríllu, sum hann nú hevur gjørt tað í samfull tvey ár. Heldur tú at henda fresta endurtøku-skrivingin tænar tjóðveldisflokksins framtíð, so mást tú trúgva umaftur. Eingin hevur verið so grovur móti javnaðarflokkinum og -fólki, síðani valið í 1988 sum júst blaðstjórin á 14. September. Eingin hevur sum hann aftur og aftur verið forkeypari fyrri tí linju, sum skuldi visa seg at vera flokkinum til óbótligan skaða. Nevniliga eini eindaleysari herferð

móti javnaðarflokkinum, sum eisini resulteraði í, at javnaðarflokkinum fekk sparkið frá tjóðveldinum í 1988.

Vit hava her í blaðnum ongantið verið bangnir fyrri at visa á tey mongu mál, sum javnaðarflokkurin og tjóðveldisflokkurin verja og standa fyrri. Vit hava vist á, at hesir flokkarnir hava verið besta bol-verkið móti tí viðgongda høgna. Men hvat annað enn ókvæmisorð og eitt spark í andlitið hevur flokkurin fingið afturfyrri frá framstandandi tjóðveldismonnum við sjálvum blaðstjóranum á 14. September á odda!

Tit hava ilt av eini samgongu millum javnaðarflokkinn og fólkaflokkinn. Sú tit heldur eina samgongu millum javnaðarflokkinn og sambandið! Ella kundu tit hugsað tykkum at sloppið upp í

part! Vit hava enn einki sæð ella hoyrt frá tjóðveldismonnum, um at teir hava verið fúsir til at fara í samgongu við javnaðarflokkinum. Og tá vit av royndum vita, hvussu stórt haturið hjá ávisum tjóðveldisfólkinum er móti javnaðarflokkinum (byrjaði eftir valið í 1988), so er tað kanska heldur ikki so ringt at imynda sær, at tjóðveldisflokkurin eins litið og hann vildi tað í 1988, ynskir at fara í samgongu við javnaðarflokkinn bara tvey ár seinni!

Tit koma onga leið við hatur og øvund. Vit hava brúk fyrri politikarum, sum leggja persónligt hatur til viks, og tað hevur tjóðveldisflokkurin so sanniliga eisini. Um tit halda, at álpskendu og hatsku greinarar hjá eitt nú Hergeiri Nielsen í tjóðveldismálgagninum móti javnaðarflokkinum nú í skjótt fleiri ár eru flokkinum og tjóðveldissøkini til gagns, so mugu tit trúgva umaftur.

Og tað ger tað ikki betri, at málgagnið hjá flokkinum hevur valt at

halda fram at spæla somu plátu, sum er við at gerast ein fornaldarleivd. Tjóðveldisflokkurin og blað hansara hava vitterliga brúk fyrri eini »andlitslöstning« — eini sjálvrannsakan — skal flokkurin fáa nakra ávirkan í føroyskum politikki, áðrenn vit fara inn í næstu öld. Hetta verður sagt sum eitt vinarráð. Eingin — heldur ikki javnaðarflokkurin — eigur at fræst yvir lemjandi tap tjóðveldisflokksins til tvey val. Men eru tjóðveldismenn so primitivir og stuttskygdir, at teir heldur enn at brúka orkuna til sjálvrannsakan, brúka hana til at venda somu plátu dag eftir dag, mánaða eftir mánaða, ár eftir ár, um at allir hinir eru sambandsflokkar, lygnarar osfr., so vælgagnist tykkum. Við at halda fram við hesi primitivu og innantómu agitátiónini renna tit tykkum sjálvar út av eggini. Eingin annar nýttist at hjálpa tykkum. Tit klára tað sjálvir — og blaðstjórin á 14.anda visir leiðina — framhaldandi!